

ODDELEK 1: Identifikacija snovi/zmesi in družbe/podjetja

1.1 Identifikator izdelka:

Trgovsko ime: Eterično olje sivke
Šifra izdelka: 00102
CAS št.: 8000-28-0

1.2 Pomembne identificirane uporabe snovi ali zmesi in odsvetovane uporabe:

Identificirane uporabe: Eterično olje.
Odsvetovana: Ni podatkov
Uporaba:

1.3 Podrobnosti o dobavitelju varnostnega lista:

Distributer:
Andreja Mrak s.p.
Cesta na Svetje 7
1215 Medvode
info@nanaya.si
Tel.: +38631793479

1.4 Telefonska številka za nujne primere:

Od 8.00 do 15.00 ure so dodatne informacije dosegljive na telefonski številki: +38631793479.
Najbližji zdravstveni dom.
V primeru življenjske ogroženosti poklicati telefonsko številko 112.

ODDELEK 2: Ugotovitev nevarnosti

2.1 Razvrstitev snovi ali zmesi:

2.1.1 Razvrstitev po Uredbi (ES) št. 1272/2008

Jedkost za kožo/draženje kože, kategorija nevarnosti 2; H315
Preobčutljivost kože, kategorija nevarnosti 1; H317
Nevarnost pri vdihavanju, kategorija nevarnosti 1; H304
Nevarno za vodno okolje kronična nevarnost, kategorija 2; H411

2.1.2 Razvrstitev po Direktivi (ES) št. 67/548/EGS ali 1999/45/ES

Produkt povzroča ob stiku s kožo znatna vnetja z rdečico, krastami in edemi. Produkt lahko povzroči preobčutljivost ob stiku s kožo.
Strupeno za vodne organizme, lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke.

2.1.3 Dodatne informacije

Za celotno besedilo R-stavkov glejte Oddelek 16.

2.2 Elementi etikete:

2.2.1 Označevanje po Uredbi (ES) št. 1272/2008

Opozorilna beseda: Nevarno

Piktogram GHS:

Stavki o nevarnosti:

H315: Povzroča draženje kože.

H317: Lahko povzroči alergijski odziv kože.
H304: Pri zaužitju in vstopu v dihalne poti je lahko smrtno
H411: Strupeno za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki.

Previdnostni stavki:

P261: Ne vdihavati prahu/dima/plina/meglice/hlapov/razpršila.
P280: Nositi zaščitne rokavice/zaščitno obleko/zaščito za oči/zaščito za obraz.
P301+P310: PRI ZAUŽITJU: takoj pokličite CENTER ZA ZASTRUPITVE ali zdravnika.
P321: Posebno zdravljenje (glejte na tej etiketi).
P405: Hraniti zaklenjeno.
P501: Odstraniti vsebino/posodo v skladu z nacionalnimi predpisi.

2.2.2 Označevanje po Direktivi (ES) št. 67/548/EGS ali 1999/45/ES

Navedba nevarnosti:

Komponente, ki določajo nevarnost in jih je potrebno navesti na etiketi:

alfa-Pinen; 3,7,7-trimetilbiklo[4.1.0]hept-3-en; beta-Pinen

R-stavki:

R38: Draži kožo.
R43: Stik s kožo lahko povzroči preobčutljivost.
R51/53: Strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.
R65: Zdravju škodljivo: pri zaužitju lahko povzroči poškodbo pljuč.

S-stavki:

S23: Ne vdihavati plina/dima/hlapov/meglice.
S24: Preprečiti stik s kožo.
S37: Nositi primerne zaščitne rokavice.
S57: S primerno posodo preprečiti onesnaženje okolja.

2.3 Dodatne nevarnosti:

Ni specificirano.

ODDELEK 3: Sestava/podatki o sestavinah

3.1 Mešanica

Kemijska opredelitev: PEPPERMINT OIL

Opis mešanice: olje citronele, javanski tip

Nevarne sestavine:

Ime	EC št.	CAS št.	Indeks št.	Razvrstitev Direktiva 67/548/EGS	Razvrstitev Uredba (ES) št. 1272/2008	% (ut)	REACH Reg. št.
linalol	201-134-4	78-70-6	/	Xi; R38	GHS07 Hautreiz. 2, H315	25-49,99	/
(+)-pin-2(3)-en	232-087-8	7785-70-8	/	Xn: R65; Xi: R43; N: R50/53 R10	GHS02 Entz. Fl. 3, H226; GHS08 Asp. 1, H304; GHS09 Aqu. akut 1, H400; Aqu. chron. 1, H410; GHS07 Sens. Haut 1,	2,5-5	/

Trgovsko ime: Eterično olje sivke

					H317		
7-metil-3-metilenokta-1,6-dien	204-622-5	123-35-3	/	Xn; R65, R10	GHS02 Entz. Fl. 3, H226; GHS08 Asp. 1, H304	1-2,49	/
kariofilen	201-746-1	87-44-5	/	Xn; R65	GHS08 Asp. 1, H304	1-2,49	/
bornan-2-on	200-945-0	76-22-2	/	Xn: R20-68/22	GHS02 Entz. Festst. 2, H228; GHS08 STOT einm. 2, H371; GHS07 Akut Tox. 4, H302; Akut Tox., H332	1-2,49	/
p-ment-1-en-4-ol	209-235-5	562-74-3	/	Xn R22; Xi R38	GHS07 Akut Tox. 4, H302; Hautreiz. 2, H315	1-2,49	/
p-cymene	202-796-7	99-87-6	/	Xn R65; N R51/53 R10	GHS02 Entz. Fl. 3, H226; GHS08 Asp. 1, H304; GHS09 Aqu. chron. 2, H411	1-2,49	/
3,7,7-trimetilbicyklo[4.1.0]hept-3-en	236-719-3	13466-78-9	/	Xn R65; Xi R43-R10-52/53	GHS02 Entz. Fl. 3, H226; GHS08 Asp. 1, H304; GHS07 Sens. Haut 1, H317; Aqu. chron. 3, H412	1-2,49	/
(-)-pin-2(10)-en	242-060-2	18172-67-3	/	Xn R65; Xi R43; N R50/53 R10	GHS02 Entz. Fl. 3, H226; GHS08 Asp. 1, H304; GHS09 Aqu. akut 1, H400; Aqu. chron. 1, H410; GHS07 Sens. Haut 1, H317	1-2,49	/
kamfen	201-234-8	79-92-5	/	Xi R36; N R50/53- R10	GHS02 Entz. Festst. 1, H228; GHS09 Aqu. akut 1, H400; Aqu. chron. 1, H410; GHS07 Augenreiz. 2, H319	<1	/
geraniol	203-377-1	106-24-1	/	Xi R38-41; Xi R43	GHS05 Augenschäd. 1, H318; GHS07 Sens. Haut 1, H317; Hautreiz. 2, H315	<1	/
(E)-anetol	224-052-0	4180-23-8	/	N R51/53	GHS09 Aqu. chron. 2, H411	<1	/

Dodatne informacije: Za celotno besedilo H-stavkov in R-stavkov glejte Oddelek 16.

ODDELEK 4: Ukrepi za prvo pomoč

4.1 Opis ukrepov za prvo pomoč

Splošni napotki:

Ob pomoči ponesrečencem morajo reševalci nositi zaščitno obleko.

Pri vdihovanju:

Poškodovanca prenesite na odprto, počiva naj v miru in na toplem. Prezračite prostor. Ponesrečenca odnesite iz kontaminiranega prostora in ga pustite počivati v dobro prezračenem in mirnem prostoru. **POKLICITE ZDRAVNIKA.**

Pri stiku s kožo:

Dele telesa, ki prihajajo v stik s snovjo, izperite z obilico vode in z milom ter dobro izplahnite.

Pri stiku z očmi:

Oko z odprto veko takoj začnite izpirati z obilico vode in izpirajte več minut.

Pri zaužitju:

V primeru trajajočih težavah se posvetovati z zdravnikom.

Zaščita osebe, ki nudi prvo pomoč:

Ni podatka

4.2 Najpomembnejši simptomi in učinki, akutni in zapozneli

Ni podatka.

4.3 Navedba kakršne koli takojšnje medicinske oskrbe in posebnega zdravljenja

Trgovsko ime: Eterično olje sivke

Ob nezgodi ali slabem počutju takoj poiskati zdravniško pomoč (po možnosti pokazati navodilo za uporabo oz varnostni list).

ODDELEK 5: Protipožarni ukrepi

5.1 Sredstva za gašenje

Ustrezna sredstva za gašenje: CO₂, gasilni prah ali razpršeni vodni curek. Večji požar gasiti z razpršenim vodnim curkom ali peno odporno na alkohol.

Neustrezna sredstva za gašenje: Ni posebnosti.

5.2 Posebne nevarnosti v zvezi s snovjo ali zmesjo Ni podatka

5.3 Nasvet za gasilce Ni podatka.

Dodatni podatki: Ni podatka.

ODDELEK 6: Ukrepi ob nenamernih izpustih

6.1 Osebni varnostni ukrepi, zaščitna oprema in postopki v sili

6.1.1 Za neizučeno osebo: Ni podatka.

6.1.2 Za reševalce: Ni podatka.
Upoštevajte zaščitne ukrepe navedene v točkah 7 in 8.

6.2 Okoljevarstveni ukrepi

Preprečiti odtakanje v zemljo, podtalnico, površinske vode ali kanalizacijo. Onesnaženo vodo zadržujte pred izlitjem.

V primeru onesnaženja vode ali tal ter ob uhajanju plina obvestiti pristojne organe: Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje (112).

6.3 Metode in materiali za zadrževanje in čiščenje

6.3.1 Razlitje:

6.3.2 Čiščenje razlitja: Pobрати z materialom, ki veže nase tekočino (pesek, diatomejska zemlja, univerzalna veziva, žagovina). Kontaminiran material odstraniti v skladu s točko 13.

6.3.3 Druge informacije: Skrbeti za temeljito prezračevanje.

Glejte tudi informacije pod točkama 8 in 13.

6.4 Sklicevanje na druge oddelke

Dodatni podatki: Ni podatkov

ODDELEK 7: Ravnanje in skladiščenje

7.1 Varnostni ukrepi za varno ravnanje

Preventivni ukrepi: Preprečiti nastajanje aerosolov.

Ukrepi za preprečitev požara: Ni podatkov.

Ukrepi za preprečitev nastajanja aerosolov in prahu: Ni podatkov

Ukrepi za zaščito okolja: Ni podatkov

Navodilo za splošne higieno: Ni podatkov

7.2 Pogoji za varno skladiščenje, vključno z nezdružljivostjo Ni podatkov

<u>Tehnični ukrepi in pogoji skladiščenja:</u>	Ni podatka.
<u>Materiali za embalažo:</u>	Ni specificirano.
<u>Zahteve za skladiščne prostore in posode:</u>	Ustrezno prezračevan prostor.
<u>Razred skladiščenja:</u>	Ni podatkov
7.3 Posebne končne uporabe	Ni podatkov
<u>Priporočila:</u>	Ni podatkov
<u>Specifične uporabe za industrijo:</u>	Vnetljivo.
Dodatni podatki:	Ni podatkov

ODDELEK 8: Nadzor izpostavljenosti/osebna zaščita

8.1 Parametri nadzora

8.1.1 Mejne vrednosti izpostavljenosti na delovnem mestu (zakonske zahteve Slovenija):

Snov	CAS št.	Razvrstitev				Mjerne vrednosti		KTV	Opombe
		R	M	R _F	R _E	mg/m ³	ml/m ³ (ppm)		
/	/	/	/	/	/	/	/	/	/

8.1.2 Biološke mejne vrednosti (zakonske zahteve Slovenija):

Snov	Karakteristični pokazatelj	Biološki vzorec	Čas vzorčenja	Biološke mejne vrednosti (BAT)
/	/	/	/	/

8.2 Nadzor izpostavljenosti

8.2.1 Ustrezen tehnično-tehnološki nadzor: Ni podatkov

8.2.2 Osebna zaščitna oprema: Ni podatkov
Sledite dobrim higienskim praksam. Hraniti ločeno od živil, pijač in krmil. Takoj slecite vsa kontaminirana oblačila. Roke si umivajte pred odmori in na koncu delavnika. Preprečite stik s kožo in očmi.

- Splošno
- Zaščita za oči/obraz
- Zaščita kože

Priporočljiva zaščitna očala.

Uporabljajte primerno zaščitno obleko iz materialov, kot so bombaž, guma, PVC, Viton. Zaščitne rokavice: material rokavic mora biti neprepusten in odporen proti produktu / snovi / pripravku. Pri izbiri rokavic upoštevajte prebojni čas, stopnjo propustnosti in degradacije. Izbira ustreznih rokavic ni odvisna le od materiala, temveč tudi od mnogih drugih lastnosti, zato se razlikuje od proizvajalca do proizvajalca. Ker je proizvod pripravek iz več snovi, obstojnosti materiala rokavic ni mogoče predvideti vnaprej, zato je treba preveriti pred uporabo. Priporočljiva je uporaba večplastnih kemično odpornih rokavic Barrier 02-100. Natančen prebojni čas je treba dobiti pri proizvajalcu zaščitnih rokavic in ga upoštevati.

- Zaščita rok
- Zaščita dihal
- Toplotna nevarnost

8.2.3 Nadzor izpostavljenosti okolja: Ni podatkov

Dodatni podatki: Ni podatkov

ODDELEK 9: Fizikalne in kemijske lastnosti

9.1 Podatki o osnovnih fizikalnih in kemijskih lastnostih

Videz	Vrednost/Enota/Metoda
Barva	Tekočina
	rumenkasta

Vonj	značilen
Mejna vrednosti vonja	Ni podatka
pH	Ni podatka
tališče/ledišče	Ni podatka
začetno vrelišče in območje vrelišča	Ni podatka
plamenišče	66,0 °C
hitrost izparevanja	Ni podatka
vnetljivost (trdno, plinasto)	Ni podatka
zgornje/spodnje meje vnetljivosti ali eksplozivnosti	Ni podatka
parni tlak	Ni podatka
parna gostota	Ni podatka
relativna gostota	0.884g/cm ³ (pri 20°C)
topnost	Ni podatka
porazdelitveni koeficient: n-oktanol/voda	Ni podatka
temperatura samovžiga	Ni podatka
temperatura razpadanja	Ni podatka
viskoznost	Ni podatka
eksplozivne lastnosti	Ni podatka.
oksidativne lastnosti	Ni podatka.
9.2 Drugi podatki:	
Ni podatkov	

ODDELEK 10: Obstojnost in reaktivnost

10.1 Reaktivnost	Stabilno ob normalnih pogojih.
10.2 Kemijska stabilnost	Stabilno ob normalnih pogojih.
10.3 Možnost poteka nevarnih reakcij	Nevarne reakcije niso znane.
10.4 Pogoji, ki se jim je treba izogniti	Ni podatkov
10.5 Nezdružljivi materiali	Ni podatkov
10.6 Nevarni produkti razgradnje	Ni podatkov
Dodatni podatki:	Ni podatkov

ODDELEK 11: Toksikološki podatki

11.1 Podatki o toksikoloških učinkih	
<u>Akutna strupenost:</u>	Ni podatkov
<u>Jedkost za kožo/draženje kože:</u>	Draži kožo in sluznice.
<u>Resne okvare oči/draženje:</u>	Ni podatka
<u>Preobčutljivost pri vdihavanju in preobčutljivost kože:</u>	Ni poznana
<u>Mutagenost za zarodne celice:</u>	Ni poznana
<u>Rakotvornost</u>	Ni poznana
<u>Strupenost za razmnoževanje</u>	Ni poznana
<u>STOT – enkratna izpostavljenost:</u>	Ni podatkov
<u>STOT – ponavljajoča se izpostavljenost:</u>	Ni podatkov
<u>Nevarnost pri vdihavanju:</u>	Ni podatkov

Dodatni podatki: Ni podatkov

ODDELEK 12: Ekološki podatki

12.1 Strupenost

Strupenost za okolje:

Strupeno za ribe.

Splošne informacije:

Kategorija ogrožanja vode 2 (lastna uvrstitev): ogroža vodo

Ne dovoliti, da produkt izteče v podtalnico, vodotoke ali kanalizacijo. Nevarnost ogroženosti pitne vode že pri izteku manjših količin v podtalnico. V vodi strupeno za ribe in plankton. Strupeno za vodne organizme

Ime snovi/CAS/	Nevarnost za okolje	Koncentracija
(+)-pin-2(3)-en 7785-70-8	R50/53: Zelo strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.	2,5-5%
p-cimene 99-87-6	R51/53: Strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.	1-2,49%
3,7,7-trimetilbiciklo[4.1.0]hept-3-en 13466-78-9	R52/53: Škodljivo za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.	1-2,49%
(-)-pin-2(10)-en 18172-67-3	R50/53: Zelo strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.	1-2,49%
camfen 79-92-5	R50/53: Zelo strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.	<1%
(E)-anetol 4180-23-8	R51/53: Strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.	<1%

12.2 Obstočnost in razgradljivost:

Ni podatkov

12.3 Zmožnost kopičenja v organizmih:

Ni podatkov.

12.4 Mobilnost v tleh:

Ni podatkov.

12.5 Rezultati ocene PBT in vPvB:

Ni podatkov

12.6 Drugi škodljivi učinki:

Ni podatkov

Dodatni podatki:

Ni podatkov.

ODDELEK 13: Odstranjevanje

Trgovsko ime: Eterično olje sivke

13.1 Metode ravnanja z odpadki

Postopek odstranjevanja izdelka:	Ne sme se odlagati skupaj z gospodinjskimi odpadki. Ne izprazniti v kanalizacijo.
Šifra odpadka:	Ni podatkov
Postopek odstranjevanja embalaže:	Odlaganje odpadnih snovi v skladu z veljavnimi predpisi.
Šifra odpadka:	Ni podatkov
Dodatni podatki:	Ni podatkov.

ODDELEK 14: Podatki o prevozu

Kopenski promet ADR/RID:

- 14.1 Številka ZN: 3082
- 14.2 Pravilno odpremno ime ZN: ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (alpha-PINENE, CYMENES)
- 14.3 Razredi nevarnosti prevoza: 9
- 14.4 Skupina pakiranja: III
- 14.5 Nevarnosti za okolje: N/A
- 14.6 Posebni previdnostni ukrepi za uporabnika: Ni določen.
- 14.7 Prevoz v razsutem stanju v skladu s Prilogo II k MARPOL 73/78 in Kodeksom IBC: Ni določen.

Transport po morju IMDG:

- 14.1 Številka ZN: 3082
- 14.2 Pravilno odpremno ime ZN: ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (alpha-PINENE, CYMENES)
- 14.3 Razredi nevarnosti prevoza: 9
- 14.4 Skupina pakiranja: III
- 14.5 Nevarnosti za okolje: N/A
- 14.6 Posebni previdnostni ukrepi za uporabnika: Ni določen.
- 14.7 Prevoz v razsutem stanju v skladu s Prilogo II k MARPOL 73/78 in Kodeksom IBC: Ni določen.

Transport po zraku ICAO/IATA:

- 14.1 Številka ZN: 3082
- 14.2 Pravilno odpremno ime ZN: ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (alpha-PINENE, CYMENES)
- 14.3 Razredi nevarnosti prevoza: 9
- 14.4 Skupina pakiranja: III
- 14.5 Nevarnosti za okolje: N/A
- 14.6 Posebni previdnostni ukrepi za uporabnika: Ni določen.
- 14.7 Prevoz v razsutem stanju v skladu s Prilogo II k MARPOL 73/78 in Kodeksom IBC: Ni določen.

Dodatni podatki: Ni podatkov

ODDELEK 15: zakonsko predpisane informacije

15.1 Predpisi/zakonodaja o zdravju, varnosti in okolju, specifični za snov

- Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 18. Decembra 2006
- Uredba (ES) št. 1272/2008 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 16. Decembra 2008
- Uredba komisije (EU) št. 453/2010 z dne 20. Maja 2010 o spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH)
- Zakon o kemikalijah (Ur.l. RS, št. 110/2003, 47/2004, 16/2008, 9/2011)
- Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih snovi (Ur.l. RS, št. 35/2005, 54/2007, 88/2008)
- Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih pripravkov (Ur.l. RS, št. 67/2005, 137/2006, 88/2008, 81/2009)
- Uredba o ravnanju z odpadki (Ur.l. RS, št. 34/2008, 103/2011)

15.2 Ocena kemijske varnosti

Ni podatkov.

ODDELEK 16: Drugi podatki

Spremembe varnostnega lista:

Ni podatkov

Okrajšave:

DNEL (Derived No-Effect Level) – Izpeljana raven brez učinka
PNEC (Predicted No-Effect Concentration) - Predvidena koncentracija brez učinka
R - rakotvorno – lahko povzroči raka
M - mutageno – lahko povzroči dedne genetske okvare
RF - teratogeno – lahko škoduje plodnosti teratogeno
RE – lahko škoduje nerojenemu otroku
KTV - kratkotrajna vrednost
Op. – Opombe
K - lastnost lažjega prehajanja snovi v organizem skozi kožo
Y - snovi, pri katerih ni nevarnosti za zarodek ob upoštevanju mejnih vrednosti in BAT- vrednosti.
EU - Evropska unija – mejna vrednost, določena na ravni Evropske unije
TDK - tehnično dosegljiva koncentracija
BAT - biološka mejna vrednost
EKA - zveza med koncentracijo rakotvornih snovi v zraku na delovnem mestu in količino snovi in/ali njenih metabolitov v organizmu – dana za rakotvorne snovi (rakotvorne snovi)
A - alveolarna frakcija – del vdihnjene suspendirane snovi, ki doseže alveole
I - inhalabilna frakcija – del celotne suspendirane snovi, ki jo delavec vdihne
I* - inhalabilna frakcija lesnega prahu – če je prah trdega lesa pomešan z drugim lesnim prahom, se mejna vrednost uporablja za ves lesni prah v mešanici
TLV (Threshold limit value) – mejna vrednost

Viri za izdelavo varnostnega lista:

Lavendelöl Sicherheitsdatenblatt (Datum izdaje: 26.03.2015)

Seznam relevantnih R-stavkov in H-stavkov o nevarnostih iz oddelkov 2 do 15:

Ni podatkov.

Nasveti o usposabljanju:

Ni podatkov

Priporočene omejitve uporabe:

Ni podatkov

Podatki v varnostnem listu temeljijo na našem znanju ter dosegljivih informacijah. Varnostni list označuje izdelek in zanj predpisane varnostne ukrepe. Varnostni list ne zagotavlja kvalitete izdelka. Pravna ali fizična oseba, ki daje kemikalijo v promet, ne odgovarja za morebitno nepravilno uporabo le te in nastale posledice.